

Νεκρολογία

Στέλλα Ζαχαριουδάκη-Van Praagh (1927-2006): Γιατρός, φιλόσοφος, μητέρα

Στις 3 Ιουνίου 2006, έφυγε από τη ζωή μια σπουδαία φυσιογνομία της Ιατρικής, η παιδοκαρδιολόγος και καρδιοανατόμος Στέλλα Ζαχαριουδάκη-Van Praagh. Γεννημένη στο Ρέθυμνο της Κρήτης, φοίτησε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών απ' όπου πήρε το Πτυχίο της Ιατρικής το 1952. Μετά από μακρές μεταπτυχιακές σπουδές και εξειδίκευση στην παιδοκαρδιολογία στις ΗΠΑ και τον Καναδά, εργάστηκε για λίγο στο Παιδιατρικό Νοσοκομείο του Buffalo της πολιτείας της Νέας Υόρκης. Το 1962 παντρεύθηκε τον Richard Van Praagh, διάσημο παιδοκαρδιολόγο και παθολογοανατόμο από το Toronto. Έτσι ξεκίνησε μια ζωή γεμάτη από δημιουργικότητα όσον αφορά την ενασχόληση με την Ιατρική, αλλά και ένας σπάνιος ψυχικός δεσμός που συνεχίστηκε μέχρι την τελευταία στιγμή. Η Στέλλα και ο Richard, ήταν πραγματικά αχώριστοι. Στην Ιατρική και στην υπόλοιπη ζωή τους. Δεν ήταν δυνατόν ποτέ να σκεφτείς τον ένα χωρίς τον άλλον. Μαζί άρχισαν τη ζωή τους στο Toronto του Καναδά, και σύντομα μετακόμισαν στη Βοστώνη, το 1965, όπου και παρέμειναν μέχρι το τέλος της σταδιοδρομίας τους. Το έργο τους, στο Νοσοκομείο Παίδων της Βοστώνης, που αφιερώθηκε στη μελέτη των συγγενών καρδιοπαθειών, έθεσε τις βάσεις για την κατανόηση των περίπλοκων αυτών παθήσεων, και οδήγησε σε μια μακρά σειρά δημοσιεύσεων σε περιοδικά και κεφαλαίων σε βιβλία (πάνω από 100) που αποτελούν πλέον κλασσικές μελέτες, απαραίτητες στους ασχολούμενους με το αντικείμενο. Ο Richard και η Στέλλα Van Praagh εκπαιδύσαν εκατοντάδες ανθρώπων από όλο τον κόσμο, που έσπευδαν να μοιραστούν μαζί τους μια θαυμαστή εμπειρία που για άλλους διαρκούσε λίγες εβδομάδες, για άλλους χρόνια και για άλλους μια ολόκληρη ζωή, αλλά σε όλους έμεινε ανεξίτηλη στη μνήμη.

Από τα χαράματα, ως τα μεσάνυχτα. Αυτό ήταν το πρόγραμμα της εργασίας κοντά στη Στέλλα και στον Richard. Πολλή δουλειά, απέραντη γνώση, απαιτητικότητα, ανσηρότητα μα και χαρά, δημιουργία, χιούμορ. Ήταν ένα χάσμα οφθαλμών να παρακολουθείς τις συζητήσεις, τις διαφωνίες, τα πειράγματα, και παράλληλα μέσα σ' όλα αυτά την αγάπη που ένωνε αυτούς τους δύο ανθρώπους. Εκτός από την εργασία τους στο παθολογοανατομικό εργαστήριο του Νοσοκομείου Παίδων, η Στέλλα και ο Richard περιόδευσαν σχεδόν ολόκληρο τον κόσμο, προσκεκλημένοι σε επιστημονικές εκδηλώσεις και συνέδρια, διδάσκοντας με τον μοναδικό τους τρόπο το αντικείμενο το οποίο αγάπησαν και ανέπτυξαν με την πρωτοποριακή δουλειά τους, όσο ελάχιστοι άλλοι άνθρωποι. Η Στέλλα είχε «παντρέψει» την έρευνα στο εργαστήριο με την κλινική ιατρική και ασκούσε και τις δύο με το ίδιο πάθος και την ίδια αφοσίωση. Είχε νοσηλεύσει και παρακολουθούσε χιλιάδες ασθενείς με συγγενείς καρδιοπάθειες, ανάμεσα τους και πολλά παιδιά από την Ελλάδα, που έρχονταν συνήθως με βαρείες καρδιοπάθειες με αμφίβολη πρόγνωση και έφευγαν θεραπευμένα και ανακουφισμένα.

Η Στέλλα όμως δεν ήταν μόνο γιατρός. Ήταν πρωτίστως μάννα. Μάννα για τα 3 θαυμάσια της παιδιά, που το ένα, η Ελένη, δυστυχώς χάθηκε πρόωρα το 2001, γεμίζοντάς την με πόνο, αλλά και αφήνοντάς της δυό μικρά εγγονάκια, που τα φρόντισε ως το θάνατό της. Μάννα για τους γιατρούς και φοιτητές απ' όλο τον κόσμο που έτρεχαν κοντά της, να γευθούν την επιστημονική εμπειρία της και τα θαυμάσια γλυκά της. Μάννα για τους ασθενείς από την Ελλάδα που η ζωή τους κρέμονταν από τα χέρια της και που παρακολουθούσε διαρκώς ακόμη και από μακριά, στις χαρές και στις λύπες τους. Μάννα για τους συ-

ναδέλφους της σε όλο τον κόσμο, και κυρίως στην πατρίδα της, που τη λάτρευαν και που κάθε φορά που ερχόταν στην Ελλάδα την περίμεναν με ανοιχτές αγκάλες. Ήταν πραγματικά άνθρωπος χωρίς εχθρούς, την αγαπούσαν και την σέβονταν όλοι. Η Στέλλα δεν έπαψε ποτέ να διδάσκει. Ακόμη και όταν σταμάτησε επίσημα να εργάζεται, συνέχισε τη διδασκαλία στον κύκλο των φίλων της, μοιραζόμενη μαζί τους τις γνώσεις και τη σοφία της, πάνω στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία και Φιλοσοφία. Η Στέλλα αποτε-

λούσε την ενσάρκωση της Αρετής, όπως την εννοούσαν ο Σωκράτης και ο Πλάτων.

Αποτελεί για όλους εμάς που είχαμε την ευλογία να τη συναντήσουμε στο δρόμο μας, παντοτινό σύμβολο ανθρωπιάς, αγάπης, υπόδειγμα δασκάλου και επιστήμονα, συζύγου και μητέρας.

Αιωνία σου η μνήμη, αγαπητή μας Στέλλα.

Ι.Κ.Παπαγιάννης